

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Egyetemes ára: 15 krajczár.	

Kiadási csopán a kiadóhivatalnál
B.-Gyarmaton.

Kiadási pénsek, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyitólétre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetések díja: öt hasábné petítér, 5 kr. — Nagyobb és többhírű hirdetések jutányosan eszámoltatnak.

Bélyeg minden betöltésénél 30 kr.

Élylétér garand sor: 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1888-İK ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyedévre	1 frt 50 kr.
Egy hónapra	— frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz ezimeze — legcélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

KÉK LASZLÓ.
kiadó és lapfolyosónos.

HORVÁTH DANÓ,
feloldó szerkesztő.

B.-Gyarmat, nov. hó 22-én.

A novemberi és decemberi idő legalkalmasabb arra, hogy az emberek összejöjjenek és eszmét cseréljenek, különösen a községekben, hol a lakodalmon és disznótoron kívül alig van valami szórakoztatás. Ilyen összejövetelek alkalmaul szolgálhatnak hasznos és tanulságos eszmecserére s oly dolgok megvalósítására, amelyek fellette szükségesek és a melyek az illető községekben még hiányzanak.

Persze, mindenhez alkalmas egyén kell, aki a falu népét összetartja, azután pedig győzi szóval és van benne teltre vágó jó akarat, s bír lelkesítő erővel. Ilyen egyének nélkül nem mozogna a világ kereké, tehát nagy szerencse hogy vannak s lelkesülnek és lelkesítenek.

Mindezt csak azért hoztuk fel, mert ily lelkesítő egyéneket kíván azon ügy, melyről röviden szólni akarunk.

Ez az ügy: — a **tűzoltó egyletek ügye.**

A tűzoltó egyletek célját és hasznosságát valószínű talán nemis szükséges, hiszen az — ad nauseam — ki van merítve. Mégis, mily nehezen megy annak általánosítása; úgy hogy valóban ideje volt, hogy a nm. helygymiszternek a lefolyt nyáron kiadott magas rendelet mintegy kötelezővé tette a tűzoltó egyletek megalakítását. Ezen rendeletben körvonalaiva vannak azon irányelvek, melyek az egyletek felül-

litása, a működő tagok kötelezettségei és a nem működő közönség hozzájárulása illetve pénzbeli támogatása céljából előírva. Ezen elvek alapján lesz meghozandó a vármegyei szabályrendelet.

Nézetünk szerint azonban utolsó dolog már az, ha valamely nyilvánvalólag hasznos és jó ügyet csak a kormány és hatóság beavatkozása mellett lehet érvényre juttatni. Önként kell azért lelkesedni!

Minden községben van és kell léteznie a közdolgok iránt érdeklődő férfiaknak; ezeknek jutott a feladat, hogy a tűzoltó egyleti eszme megvalósítása céljából a község lakosainak alkalmas tagjait kiválasszák, s azokkal az egylettel megalkossák. Nem szükséges ehez nagy apparatus és fényes egyenruha. Eleinte elég a községi vízipuska, a tagoknak pedig olcsó sisak, öv és balta. A község szívesen bozzájárul ezen szerek megszerzéséhez, s a vármegye nem fogja ezen községi hozzájárulást nehézményelni.

Lassan, nagyon lassan hódít tért a tűzoltó egyleti ügy vármegyénkben. Első volt Losoncz 1875-ben. Nagy lelkesedéssel karolták fel ezen ügyet Losonczon, de a lelkesedés most már itt is alább szállott. (Jól mondta Börne, hogy a lelkesedés ragadós mint a nátha, csak az a baj, hogy nem lehet beszórní mint a heringet.) — Épen a b.-gyarmati egylet az, mely 1876-dik évi keletkezése óta semmit sem veszített életerejéből, sőt évről évre gyarapodik szellemi, erkölcsi és anyagi tekintetben. Vármegyénk ezen két nagy városán kívül hujunkon megszámálhatjuk azon városokat és községeket, hol tűzoltó egyletek léteznek. Van Salgó-Tarjánban, Gácsan, Szécsényben, Kékkőn, Szklabonyán, N.-Orosziban, Nándorban, Zsélyben, Jobbágyiban és Szarvas-Gedén; tehát, B.-Gyarmatot és Losonczot beleszámítva, összesen 12 helyen. Vagyis ha tekintetbe vesszük, hogy községeink száma 274, szegénypirral kell bevallanunk, hogy 262 községünk nélküli a tűzoltó egyleti ödvös és felette hasznos intézmény.

Figyelmébe ajánljuk tehát községeinknek ezen ügyet. Higgyék el, hogy a novemberi és decemberi hatalmas napokat igen kellemesen fogják eltölteni, ha ezen eszmével foglalkoznak, s ha a tűzoltó egyletet községeikben megalakítják.

A regale megváltása díóhéjban.

Az italmérsi jog mai érvényében úgy, a mint az ez időszertit gyakoroltatik, alig volt tovább fenntartható. Az volt a kérdés, hogy a rendezés mi módon legyen keresztülvihető, a megváltás az államra vagy a községek ruháztassék-e át? A javaslat az említt jogot és a kártalanítási kötelezettséget az államra kívánja ruházni és pedig pénzügyi tekintetek miatt.

Az egész javaslat főelve az, hogy a törvény életbe lépte után szeszes italokat kimérni, vagy kis mértékben elárúsítani, állami engedély és a javaslatban megszabott pénzbeli szolgáltatások nélkül nem szabad. Italt csak az fog mérni, aki erre nézve a pénzügyi igazgatóságtól engedélyt nyer; de hogy kinek adassék engedély és hány italmérsi hely legyen a városban vagy a községben, azt a város előjárója vagy a járás főszolgabírája a pénzügyigazgatósággal együttesen fogják megállapítani. Előnyt azonban azok fognak elsősorban nyerni, a kik eddig is italmérséssel foglalkoztak, vagy alkalmas vendéglői és keresmaépület birtoklókban vannak.

Azok, a kik italmérsi engedélyt nyernek, az államnak italmérsi illetéket s ezen felül italmérsi adót fognak fizetni. A felvidéki kisebb városokban az italmérsi illeték 75, 50, 40 frt lesz, községeinkben pedig 30, 20, 10 frt. Az italmérsi adó a bor 3 frt és a sör 2 frt minden 100 liter után. A 40 szeszesíték meg nem haladó pálinka 100 literje után 4 frt 50 kr, ha pedig azt meghaladja 7 frt 50 kr lesz az adó, mely a finomabb szeszes italok után egész 12 frtig emelkedhetik. A kincstár 1892. év végéig jogosítva van az egyes városokban vagy falvakban az italmérsi jövedéket olykép is hasznosítani, hogy meghatározott évi bérét a községre vagy vállalkozóra ruházza; az italmérsi jog gyakorlata azonban még egy év folyamán azaz 1889. év végéig a mai alapon az eddig jogosítottaknál marad.

A mi a kártalanítást illeti, az e tárgyban benyuj-

TÁRCZA.

Bolond leány.

Eiöl megy az öreg Sinkó s utána sorban, rangszerint a többiek; a vén Sára, a Sinkó cigány kedves oldalbördája, — ki ugyancsak igyekszik rajta, hogy apró lábával az előtte menő nyomaiba lépjen, nehogy az őt óriási léptekkel követő horihorgas cigány legény hatalmas katonabakancsával összetapossa az ő mez nélküli lábait.

A fiatal cigány legény hátán egy pokrócz darabba burkolt gyermekét cipeli, ki semmiben sem mulja felől tisztaság dolgában az utának jövő edes anyjának hátán lovagló másik porontyot, ki két karjával anyja nyakát átölve, borzas hajjal fedett fejét vállára hajtva, alszik olyan edes nyugalommal, mintha legalább is selyem ágyban fekdőnék. A menetet egy csinos termelő s szép arcú cigány leány zárja be, ki feltűnően különbözik a tarka-barka rongyokba öltözött csapatától. Tömött fekete haja művésziileg van kontyba szelve, nyakán selyem zsinórban ezüst pénzek csörögnek, — derékat ezüsttel áttört báránybőr ujjas kerít, látni engedve a karján levő csipkés ingvállakat. Kurta szárazmezu rokolyájával ezüst csipkével van beszegve, mely lábait egész a kis piros eszmák száráig elföldi. — Melyen magába merítve követi az előtte menőket s csak néha-néha sohajt föl, mikor az öreg Sinkó hátrafele fordulva biztatja, hogy el ne maradjon már, hanem siessen ő is.

Az országot egy kanyarulatánál az öreg cigány megállót, hogy pihenőt tartson. Ledől egy faanyékában, mit követelt a többiek is. Aztán kiverte pipáját, a dohánymaradékot fűának adta s pipára gyújtva kejel szívtá be a nehéz illatu kapadobány füstjét, a mit a mult századokban bizonyosan inkább használtak volna ördög-özlőnek a tönjén füstje helyett, mint élvezeti czikknek. — A leány pedig fejét kezébe hajtva, bámult maga elébe. Nagy bosszúságára az öreg Sinkónak, ki többször nagy górván rákallott:

— Ugyan te leány, te Maresa! legyen már egyszer eszed! Még a kéne, ha te sírnál a miatt a kötni való miatt! . . . Nono, mondtam, a mit mondtam! eszed legyen, ha holnap kérdeznék fognak.

— Hagyja el kend, — szolt közbe a vén Sára, — hássen majd tudja ő, mit tegyen! Csak nem kívánhatja, hogy kaczagon, nevessem, mikor a mátkájál békót hordoz a kezén, lábán? Nem tagadhatja meg, ha szereti!

— Ne kármazz' bele vén sátán, — csilitá kedves életpárját a vén cigány — mit értesz te ahhoz? — Ha ott ül: jó helyen ül: rabló volt, kötni való volt; mindig megemélni a mit kapni fog. Nem volt elég, hogy minket is megrabolt, hogy Maresát is itt hagyta, hogy mindig ottlété, verelt: azt ugyan — hiába rázod a fejed — nem tagadhatod el: ott van most is a nyom a hátadon . . . ő ölte meg a zsidót is! . . . Mit? hogy nem igaz, nem láttá senki? — Hisz az éjszakán vérsen futott hozzád; ott fogták meg a pandurok; még a kés is ott volt nála, a melykkel megölte, — azon véresen! . . .

Maresa tagadolód ráta fejét, a mi a vén cigányt még nagyobb méregbe hozta.

— Micsoda? hogy nem igaz? nem ő ölte meg Jakabot?

— Nem! — mondá határozottan a leány.

— Hát akkor hol volt az este? . . . téged már hitelek óta nem is látott! . . .

— Az nap jött haza és akkor bárányt öltünk, — viszonzá Maresa könnyekre fakadva.

— Bárányt! — mondá meglepetten az öreg cigány, — az apja leltik bárányt, mikor még kenyérre is alig felt neki! . . . Jó jó! — fenyegetőd felállva, — igaz, hogy mi akkor nem voltunk otthon, — hanem a törvény előtt meg kell áll esküdni, majd kihozza az, hogy bárányt ölt-e, vagy pedig zsidót? Haneim azt mondom te leány, hogy el ne tagadd az igazat, mert ha a bíró nem bánt: majd megbírtalak én úgy, hogy a lelked is utánad megy! — Most pedig menjök, mert még mesze a város.

— Nem bánom, ha mindjárt megölnék is, de Miska ellen nem vallok én semmit, — szolt a leány szintén felállva, mire az öreg feldühödve, hirtelen végig ságott a kezében levő furkós bottal, a szegény leány vállán.

— Nem? te kutya, te gyilkos cimboraják, — kiálta fogsikorgatva, — hát hiszen majd megintillak én igazat mondani! — s ezzel tovább akarta folytatni a verést, de a többiek kiesavarták kezéből a botot; mire az öreg öklével még egyszer megfenyegetve a zokogó leányt,

káromkodva megfordult s mogorván folytatta tovább az utat.

Késő este lett, mire a cigány csapat a város alatt levő csárdához érkezett. Városi idő volt, sokan voltak a megszállók, — a cigány familia tehát kinn a csárda előtt volt kénytelen tanyát ütni, hol a falukról bejött szekeresek heverésztek tűzük mellett.

Ők is tüzet gyújtottak a hamarjában összeszedett gíz-gázból s melléfködtek a tűznek.

— Ide gyere Maresa! — Mondá a vén cigány rongyos szűrt a földre terítve, — fekdőjél rá s jól betakaragasd magad, mert hideg lesz az éjszaka.

A leány szótlanul engedelmessédelte s apja mellé fekdűt, ki pipára gyújtva guggolt a tűz mellett, olykor egy csomó gázl veve a kialudni akaró tűzre.

Kis idő múlva mindnyájan mely álomba merültek s csak az öreg cigány virasztott meg a tűz mellett, figyelemmel kísérve a nyugtalanul forgoló leányt, ki gyakran fel-felriadt álmából.

— Maresa te, Maresa! — szoltalt meg a vén Sinkó mikor látta, hogy leánya nem alszik, — miért nem alszol? — pihend ki magad, mert holnap reggel a törvény előtt kell állani.

A leány mely sohajjal válaszolt s kis idő múlva észrevette az öreg, hogy leánya elfojtott hangon zokog.

— Már megint az a sírás, rivás? — mondá az öreg szeliden megsimogatva a leány fejét, — hiszen ne félj leányom, nem lesz azért neked semmi bajod! — csak annyit kell mondanai, hogy igen; aztán hazakeresztnek minden baj nélkül bennünk. — Látod, hogy én sem akarom a halálát, de hát engem is megbántott, téged is! Azt a kis pénzt, a mit a lakodalmodra gyűjtöttem még azt is eladtad vinni a gyalázatos s aztan volt belke téged is elhagyni egy másik miatt, a ki elcsábította téled. Akkor jött vissza csak, a mikor szorították; mikor az istentelenség elkövette. Azt hiszed szerettet? akkor nem hagyott volna el! — No, látod, csak egy szaradba kerűl, aztán mekét is, nekem is elégét tesz a törvény. — No hát, — ugy lesz a mint mondtam!

A leány szótlanul emelkedett föl fekhelyéről. Letörölle könnyeit s mellé guggolt a tűznek. Leány nagy változásnak kellett keresztűl menni, mert már nem sírt, nem zokogott; komor arccsal elmerengve, bámult a tűzbe. Talán fogott rajta az apja szava? . . .

lyekben begyűlt összegeket a következő lelkes felhívást intéz a közönséghez. „Miközben alábbiakban második sorozatát a beküldött perselyeknek s az azokban hivatalosan megállapított adomány összegeket közzé tesszük; örömmel rovim le a halás közönség adóját azok irányában, kik a vármegyei kórház létesítésének buzgó támogatóiként jelentkeztek ezen vármegyei alap gyarapításán önzetlenül közre munkáltak.

Perselyeink természetesen ezúttal a legkisebb adományok egybegyűjtését közvetíteni. Éppen ezért az egyes gyűjtőink irányában nagy igényeket nem emelünk; de óhajunk az, hogy ezen persely egyetlen köztüntetést, egyébként s egyetlen tokinélsebb birtokot az a iparos vagy kereskedő üzletében se hiányozzék a monedéké legyen azon almagizának, melyet még a legegénysebb is magától megértőltetés nélkül megvonhat.

Krajczárokból lesznek a forintok, mint azt eddigi szerény gyűjtésünk eredménye is igazolja, mert a beérkezett 527 darab persely tartalmából alapunk 2246 forint 69 krral gyarapodott.

Számosan gyűjtőink közül egyszeri adományaikkal közreműködésüket lerovottak kíváncsi tekinteni, de bizonyos számunkban lesznek azok is; kik buzgalommal hajlandók megkezdett közreműködésüket a humanitarius cél érdekében folytatni. S éppen ezért ezen tisztelt gyűjtőinkhez azon kérelemmel járulok szíveskedjenek a további gyűjtés iránti hajlandóságukat levezető lapon Baintner Ottó vármegyei pénztárnok ural közölni, hogy gyűjtő perselyünk újabb megküldhető legyen.

Kénytelen vagyok eme olívgyázattal élni azért, mert senkire a jótékonytárgyat reá octroálni nem lehetne tapasztalati tények alapján alapunkat a perselyek elnem fogadása folytán felmerülő költősegekkel terhelnem nem lehet.

Jogosult szemrehányás érheti közönség előjáróságait kik kevés kivétellel éppen semmi tövékenységet sem fejtettek ki a köznép javát célzó intézmény gyarapítása körül; pedig közpénztáraknál nem jóakarattal bizonyos nem kicsinyelhető eredményt lettek volna képesek kiesztatni. De a mi késik nem mulik! s én nem mondtam le a reményről, hogy hozzájuk első sorban is intézett eme felhívásomat nyomon kisérndi nemos ambiciójuk, melynek hogy eredményeit kórházi alapunk miről bővebben élvezhessék, adja Isten!

Végül szózatokat az összes felekezetek lelkeskedő igen tüzetl papságához intézem: felkérve őket, legyenek kegyes szívesek a közadakozás felbresztése s fenntartásának nem csak, de legyenek kegyesek helyt adni szerény perselyeinknek hivatalos helyiségekben is, hol egy egy jóakarató figyelmesebb bizonyos kedvező hatással leend hivoik áldozat közadósága.

Buzdító példa s nyilvános elismerésként hozom köztudomásra Aninger László, Aninger Gyula s k. Sztranyavszky Sándor urak együttes 1000 forintnyi adományát, melyet a kórház alapja javára mint nagy bátyjuk emlékére felajánlottak mai napon jutattak kezemhez. Fogadják a bőkezű adományozók ez uton is halás köszönetünk őszinte kifejezését.

Kelt B. Gyarmaton 1888. novemberhó 4.

Seitovszky János s. k.,

alispán, mint a vármegyei kórházhoz bizottg elnöke

ESZAKI ÉRTÉKEZÉS.

A szerelom lelkizója beírásában.

Ádám. Amint Ádám öntudatra ébredt; mindjárt szoknya után szaladt. Azért azt hiszik némely emberek, hogy öntudatra jövetelkor nekik is szoknya után kell szaladniuk.

Csók. Az egyesülés villamos symboluma. Az ember koporsója nagy deszkából van összetéve, míg az ártatlanság koporsója négy ajkából áll.

Feltékenység. A panyolnó feltékenységében megőli kedvesét, a franciánó vetélytársát, az angolnó maga magát, a magyarnó — ottlajgya kedvesét, hogy massal hazasodjék össze.

Halál. Könyörtelen szülő és kegyetlen sors ellenében a halál, rendfőcs, mely ritkán talál valójában. Sokkal előbb utdjá egymásnak az életet, sem hogy a halálnak adnák magukat.

Hűség. A szerelomban a legszebb tulajdonság esodálhatramlto, de még sem kötelező. Ha a szeretett tárgyhoz hűk maradunk, csak önmagunkhoz vagyunk hűek, néha azonban magunkhoz vagyunk hűek és a szeretett tárgyhoz hűlnek maradunk.

Igen. A nő a szerelomban mindennek igent mond hogy a házasságban a férfi mondhatta helyette.

Kacér. Művészet szívet megnyerni, annélkül, hogy a gyulok el ne vesztülök.

Képzőfőcs. A szerelom szobalcánya gyakran ritka ékszerben és fényben pompázik. A kedvesnek a helyett rósát, kedve helyett havat, haja helyett ébenfát, stb. ad. De hajh! ha a kedves valóságos hajat ébenfa helyett, hoi helyett valóságos ajkát adna.

Kézkeztvő. Egy szép nő kiz a szerelom öltöztetés lantja, melyvel gyakran csábító melodiókat játszik. A régi lovagok keztyűje a modern hölgyeké szőlott át. Egy hölgynek levelett keztyűje, hogy szép kezét illogtathassa, mutatja, hogy győzelmet akar aratni.

Nem. Bajos, igazó kerülő ut az igentől.

Oh! Egyetlen egy hangzó csak, mégis jelentőség-teljes szótára a szerelomban. Vagy, fájdalom, gyönyör, ugy a regényben, mint az életben e szókész által lesz kifejezve: „Oh!” A szerelom, aki nem tudja mit mondjon, így kiált fel: „Oh!” — mire a nő erőstelesen válaszol: „Oh!” A szerelomban aki „Oh!”-t mond, „Ah!”-t is kell mondania.

Pillantás. A szerelomban a néma beszélgetés a szív nyelve. Az olyan nők, kiknek nyelvük nemes jól megerősítve mindig beszélnek, de szívük nyelve erősen áll.

Próbátét. Aki nemesen és fölvilágosodva akar kilépni a szerelom iskolájából, annak minden próbátét ki kell állnia. A szív olyan legyen, mint az asbest: nem szabad neki a szerelom tüztörőjében előznie, hanem megfőtítva kell kijönnie.

Részeség. Az ittasság után jön a józan szám-bánom, a szerelomittasságnal pedig a hadd el hadd. Szem. Boldog az a szív, mely az élettel való harcban egy kék szemt vethetett el — szakmányul.

Szerelom. A csalogány soha se szólnék meg erről dalolni, a fűzfapóca arról írni, a rózsza soha sem hal ki e szóból: szerelom. A szerelom paradíszomot teremt. A szerelom által lesz az ember az Istenmel egyenlő, nem a száraz természetű. A szerelom hölgy előtt minden tudomány nyitva áll, a férfi pedig fáradságos munka után a celt éléri.

Szoktók. A szerelomban, az életben, regényben nem kis szerepet játszik. Avval a külömbiséggel, hogy a regényben a szerelomok szólnak meg, az életben pedig ráadásul a szerelom is megszókik.

T. Két lélek láthatatlan jegyzőkönyve.

Vagy. A szerelom erőszakú piaca: akkor örömk vagyat, ha „Jellem ábitók utánad.”

Tanúgy.

A nógrádmezei tanker. tanítótestület a b. gyarmati kör f. hó 21-én tartotta a közégi polgári iskola tanácsstermben őzi rendes ülést.

A szépen képviselt vidéki tagok, pártoló tagok s a helybeli tanítótestület, először is Hábor Sándor áll. el. iskolai tanító sikerült előadását halgatta meg, előadónak elismerésként jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Pártoló tagok: Aminger László, Kovács Kálmán, Gáborné Hugó, Möller Kálmán vettek fel; elvtársai miatt Knaute Rezső b. gyarmati, Brozik Pál esztári, egyéb okért Itak Mihály dejtári s Molnai Gyula pataki tanítók a tagok sorából töröltettek. Wagner István elnök jelentése szerint a kör a testületi közgyűlés teljes elismerését vívta ki, a mennyiben alapszabályozói tövékenységet csak a b. gyarmati, főléki és losonczy kör fejt ki. Azután áttér jelentésének legfőbb rész pontjához, ugyanis méltányolja Kemény Gábor áll. iskolai igazgató, mint az árvalaházi alap gyűjtő és közeli bizottsága elnökeknek működését, ki a nevezett alap gyarapítására rendezett sorsjáték lükletét erje volt, ki egész szándékját ez emberbaráti ügynek szentelte, s kinek fáradságos munkássága hozta össze a sorsjáték 500 frtyi tisztá jövedelmét. E jelentést a kör egész terjedelmében méltányolván, Kemény Gábornak egyhangulag jegyzőkönyvi elismerést és halás köszönetet szavazott. A sorsjáték elmaradását bizalmat elsőhelyen Zelenka János, továbbá Kálmán Sándor, Spitzer Lipót Ujhelyi Szilárdia, Benekes Sománé, Thuránysky Mária, Pongrácz Jolán, Depini Gizella, Dömök Erzsébet, Draskóczy szű. Gyúrkó Marika, Dévény Janka, az izr. isk. tanítótestület, Wagner István, Jónás Pálné s Munk Regina stb., a tombolajátékok gyűjtésénél pedig Dömök Erzsébet, Heks Gizella, Thuránysky Mária, Wagner István, Kálmán Sándor, Spitzer Lipót és Zelenka János majdnem egyenlő buzgalommal fejtették ki. A június 6-án felolvasott jegyzőkönyv határozata értelmében Wagner István elnök az izr. iskolánál tapasztalt hiányok orvosására hívta fel az illető iskolázottakat, mit eddig ez némi részben teljesített is. A kért dr. Plichta-féle „Segélynyújtás életveszélyeknél” című mű Seitovszky János alispán által 50 példányban ajándékozott. Sajnos körülmények említi fel elnök, hogy Fontányi Samu nagy-kürtös, Markus József eltsi, Mahay György kisergei és Uhrin Pál kis-hartányi tanítók a még 1886-ban kapott s a tanítói árvalaházi alapjának gyarapítását célzó gyűjtőlevek, habár nem gyűjtöttek is, fölbőlbeli felhívás dacára maig nem küldötték be. A Perses-féle „Beszéd és érdelemgyakorlatok” című vezér könyv Zelenka János és Hábor Sándor által erőteljesen megbiraltatván, a hirdalt közé is fog beletni. „Az iskolai dolgozatok” felett tartott értekezés (tartotta Druga József és Dömök Erzsébet) nemcsak értekezőknek jegyzőkönyvi köszönetet hozott, hanem a hozzászóláshoz is alkalmat adván, eredménye, hogy kimondottul, miszerint az elemi iskola I. és II. osztályában házi dolgozatok nem adandók, a felsőbb osztályokban pedig csak oly anyagból, melyet a növendékek az iskolában már elajátoltak. A f. évi augusztus 29. és 30-án tartott közgyűlés jegyzőkönyvének a kört közelebből érdeklő pontjai olvasatvsn fel, ezek a következők, ugyanis:

Az oltvási földrajz megírása érdekében pályázat lesz hirdetendő, Zelenka János elnöknek. Vilin József pénztárnosnak faradozókat, Druga Józsefnek Arany János költészetének népszerűvé becsé című irodalmi

beszű értekezését, közönség szavaztatott, s hogy a tagdíj határolkosok nem három évenként, hanem évenként perelődik stb. A folyó ügyek közül: elnök a tan-szermuazsmi, Edzősalap és az önénegyezésű szövetkezet felkarolását melegen ajánlotta; a központi választmány megkezesendő, hogy a megyei közgazdasági bizottságtól kérvényezze, hogy azon község is, melyben több felekezeti tanító van ugyan, ha csak, közülök egy tagja a testületnek, a gyűlések alkalmával felmerült napi és fuvardíjakat kiszolgáltatni kötelezessék. Gönczy Pál Nógrádvarmegye térképe Wagner Istvánnak, Ruttkai Sándor Illendana Depini Gizellának és Druga Józsefnek, a Spitzer Lipót Nemzetnyelv-tana Brett Mor és Wagner Istvánnak, Spitzer Lipót „Magyarnyelv-tana, nemzetjainak részere” Tomesko Nándor Kemény Gábor és Szoboszlay Mórak lett megbiralt végtel kiadva.

Pályatételt küldött: „Mikép lehet a tanulás iránt közönség növendékekben a tanulás iránt való érdekeltséget felbresztetni” s egy szabadon választott neveléstani tétel fejtegetése. Vitatott: „Hallás vagy hang-jegy után tanítások-e az ének az elemi iskolákban” értekezés leend Zelenka János. Végre elfogadottul Kemény Gábor igen is figyelemre méltó azon indítványa, hogy keresessék meg a központi választmány, miszerint a tanítói nyugdíj törvénynek méltányosabb alapokra való fektetése iránt illo helyen kérvényezzen.

Ily nagy tárgyalmányt dolgozott fel a 21-ki tanító ülés, már most kérdjük, nem-e hasznosak a tanítógyűlések, nem-e érdemlik meg azt a napidíjnak nem is nevezhető esekly díjat gyűlésre járó tanítók?

Hirek és Különbélék.

Ölásiag Erzsébet királyasszony névnapját, nov. hó 19-én a vármegye székvárosában kegyelettel ünnepelték meg. A köz házak nemzeti lobogókkal fel voltak díszítve. Reggel 9 órakor fenyves misét szolgáltattak ki Hortovinszky Károly plébános ur, melyen részt vettek Seitovszky János alispán elén a vármegyei központi tisztikar, a kir. törvénytörzár járásbírósg több tagja, a pénzügyi tisztviselők, városi előjáróság és a honvélt tisztikar ez utóbli teljes díszben és számban.

Gr. Zichy Agost, seniorom: Gr. Zichy Ferencz önégy-méltóságának közpösi fia, főnégy kormányzó, a német hajórajt, mely nov. 22-én Hollmann tengernagy vezénylete alatt Fiumét meglátogatta, fenyves fogadtatásban és vendégszeretben részesült. Gr. Zichy Agost méltóan képviselte a magyarállamot. A szövetséges állam tengerészetenek képviselői a legkellemesebb benyomásokkal távoztak Fiuméből. Örömmel constaltjuk ezen szép és hazafias dolgot, mivel a fenyves család bármely eszelede minket nógrádiakat legközelebből érdekel.

Török Zoltán losonczykerületi országgyűlési képviselőnk az italmérés jövedelméről és annak megváltásáról szóló törvényjavaslat mellett a parlament nov. 22-iki ülésén a javaslat mellett tartott hosszabb beszédet. Elfogadja — ugymond — a javaslatot, mert látja a kormány részéről a hajlandóságot a városok érdekeinek figyelembe vételére. Nem kél, hogy a birtokos nemesség, mely bizonyos jogának állami megváltásánál eddig is igen szerény hányaddal elégedett meg, ezúttal sem fog más álláspontra helyezkedni. Nem tart azokkal, kik túlságos követelésekkel állnak elő, de a városokra nézve ő is kíváncsiaknak tart némi engedelményeket, (ekkor természetesen Török Zoltán képviselőnk hazabeszélt és Losonczra gondolt.) A contempplált forumok tekintetében neki is agyalni vannak. Vég szavaiban megemlítette Török Zoltán, hogy ő kerületének rendithetlen kormány-párti híve, mivel — ugymond — a javaslatot azért is elfogadja, mert Tisza Kálmán tisztelt miniszterelnökünkben végtelenül megbízik.

Jóskasnyák. Huszár István a nógrádi kerület orsz. gyűlési képviselője a penzei róm. kath. szegénysorsu iskolás gyermekeknek könyvekre 10 frtot és a penzei róm. kath. templonnak szintén 10 frtot adományozott. Mely kegyes adományt az előjáróság rendeltetése helyére juttatván, ezúttal mond nyilvános köszönetet.

Rymen. Dr. Reinhardt István losonczy orvos tegnap nov. hó 21-én vezette oltárhöz Losonczon az evangélikus templomban Ruttkai Sárka kisasszonyt, öz. Ruttkay Györgyné kedves leányát s Madách Imre nagy költőnek unokáját. — Dr. Wilhelm Károly ipolysági ügyvéd folyó 17-én jegyezte el Kux Dávid szolnai kereskedő bájos leányát, Lina kisasszonyt.

Halálhír. Tolnai Gedeon mohorai földbirtokos urat súlyos csapás érte azáltal, hogy szép kis Valéria nevé leánykija Bpsten nov. hó 20-án az angyalok honába költözött. — Vácson Leuesó Sándorné szűl Fischer Terézia asszony, ki a város közszeretében részesült, 49 éves korában elhunyt. Draskóczy Zsigmond losonczy ügyvédet és nejét szűl. Kristoffy Margitot mely gyszába borítá azon szomorú eset, hogy egéres Lenke nevé leányukat kiragadta szűli karjaikból a kepelhellen halál.

Schnauer Konstantin váci püspöknek Öfetsége az első osztályú vaskoronra rendelt díjnyeltesen adományozta. Vác város polgársága a megyés püspök ur öngyűmoltóságának ezen kitüntetése alkalmából óvatokat rendezett, s dísz költődségek tolmácsoltak a város örömet. Megjelentek előtte a káptalán tagjai Neszedva István felszentelt püspök vezetés alatt; a róm. kath. iskolázék Csávkovics József vezetés alatt; a honvélt tisztikar részéről Palkovics József ezredes és Forster Emil örnagy; Dr. Freysinger Lajos kir. közjegyző; Kemény Gusztáv főszolgabíró.

Öskő fogadta. Madách Aladár, Madách Imre írónk fia, alsósztrigovai nagybirtokos, örökbe fogadta Fekete Ilonkát, neje szűl. Fekete Mária leányát. Az örökfogadási szerződést már a nm. igazságügyi miniszter is jóváhagyta.

Értély a casinóban. Dalegytelünk választmánya elhatározta, hogy december 8-án, egy szombati normanapon a Casino termében, felolvasással egybekötött zeneestélyt rendez. Örömmel áldvadjuk e jó gondolatot,

mely főleg ha annak mint hiszük folytatása is lesz, igen alkalmas arra, hogy a hosszú téli időket a társadalmi élet mozgalmával kellemesen megrövidítse; a casino egy-egy pedig igen díszesek példát mutat, midőn barátságos teremmel ily ezüsti mulatságoknak megnyitja, s hiszük, hogy városunk intelligens családjai, sőt még a közeli vidékek is fel fogják karolni ez estélyt.

Molnár János fodrászunknak a mulitkor már említtett pénzbeli adományából, e hét folytán összesen 93 szegény részesült vallás külbőltség nélkül tűzi tában; ebből is látható, mennyi itt az oly szegény, aki midőn hírt vesz, hogy a városbáz utdvárán fakiosztás, lesz, oda-seregrel, de hat 93 szegény között egy őt is meg se kottyan; jó volna tehát ha nemel többen követnék jó példáját Molnárnak, aki a 10 frthoz az 1 frt 50 kr felvágatási díjat is postolag megfizette.

Törvénytörőli cizmek. Nagy Netusz László hírhedt ügye befogezést nyert. Mivel annak idején közöltük, őt kétfős házasság bűntette miatt, a helybeli kir. törvény-szék 5 évi börtön és hivatalvesztésre ítélte s ez ítélet a felsőbb bíróságok is helyben hagyták azon változtatással, hogy bűntetésébe vizsgálati fogságból 9 hónap betudaták.

A jövő évi általános világkiállítás legkisebb gépe. — A jövő évi világkiállítás egyik legérdekesebb látványja azon kis gép lesz, melynek készítésén egy óras fáradozik, a ki gépész és művész is egyuttal, bizonyára ez lesz a világon létező legkisebb gépe. Egészben csak 3 gr nehez és másfelé magas lesz 180 kis fémrészből fog állni. Ezen gépészke, mint ellentét, rendkívül jó helyet talált az Eiffel torony tömszomszédságában. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy a világ legnagyobb gépe, mely mérnöki körökben híressé vált, a „president” nevel viselő Pensylvániában, a friedensville horganybányákban használt gőzszivattyú gépe. Tizenhat kazánmal bír és 10,000 lóról bír kifejteti, 12 méter átmérőjű kerékeinek egyetlen körülfordulása 70,000 liter vizet hajl fel. Sajnáljuk, hogy ezen gép-szerínyet nem lesz látható a jövő évi kiállításon. Mily érdekes volna egymás mellett a világ legkisebb és legnagyobb gépe.

Aszobek malom. mely jelenleg Tarsányi Gyula tulajdonát képezi nov. hó 15-én, mint értesülünk színdékos fel gyújtogatás folytán tűzvész áldozata lett. Ez az a malom, mely Mikszáth Kálmán tehetséges írónk és me-gyeink fia első irodalmi dolgozataiban többször fordul elő. Tartozott pedig ezen malom egy kastélyhoz, mely szintén „füstbe ment”.

A kizsálgatás bizottság december hó 1-én fog meg-tartalni.

Tíz támadt a Malom utcában nov. 24-én éjfel

utan 1-2 óra közt. Laszenczky városi tűzoltók háza gyulladt ki. Tűzoltóink azonban rögtön a vész helyen voltak s a tüzet lokalizáltak és elfojtották.

Cseledőgyűnk Van egy ügy, mi több ízben foglalkoz-tatta ép egy a sajtót, mint a nagy közönséget, ez pedig nem más, mint a cseledőgy. Legelső panasza, hogy nincsenek maradandó cseledék. Egy-két hónap, s már ufffi van a talpok alatt. Ebből származik aztan a cseledék ruházatlansága, mert a mit keres, helyenkül állapotában elkölti. Második panasza a czedo élet. Kikötik, hogy ők szabadon használhassák éjeli idejüket. Trágár beszédük és a szemérmertességnek még csak legkisebb mázasínes rajtuk. És ez a gonosz példa a növekedő családtagokra a leghebebb figyelem mellett is rossz hatással van. A nagyobbakat pedig megráncskoztatja. Ebből származik a gazda és cseled közötti igen feszült viszony. Harmadik panasza a hütlenség. Nem hogy őtme azt a mi a gazdájáé, de sőt közszakarra rongálja, pusztítja Sem-mivel lakarekosen nem bánik, hozzányúl az idegen jó-szághoz. Ebből aztan a következők, hogy a cseledét pénzben volt szükséges rosszak tekintik az emberek. Ha csak e három panasz figyelembe is meg, már látjuk a cseledőgy szomorú voltát, ezen javítani közérkölesi és anyagi érdek. A cseledőtörvény, mert elméleti emberek készítettek, nem a helyzet javítását, de romlását idézte elő. Az a felmondás, a belső-cseled havonkénti elszegé-dése ad alkalmat a cseledesavargásra. Ezt kell megaka-dályozni, még pedig úgy hogy a belső cseled beszegé-dési ideje egyfél évnél kevesebb ne legyen. A felmon-dás idejét az okok megvizsgálása után, a cseledőgyben eljáró hatóság állapítja meg. Továbbá a czedo életű öz cseled a rendőri hatóság által legyen megbüntetve, sőt semmi szigort nem kell szallalni, mert mely a seb, melyet ki kell égetni. A hely nélküli cseledék tartózkodására ül-tésen föl a hatóság egy meihelyet, míg azonban ez be-következik, a rendőrség legyen éber, s vegye szigorú fel-ügyelet alá a helyenkül cseledéket.

Cizmadia-iparosaink: figyelemztetjük, hogy a várme-gye szegődményesei kapuúrok, hajduk és huszárok ré-szére a következő 6 évben szükséges eszmáknak szál-lítása iránt az ajánlati versenytárgyalás határnapja f. évi december 10-ikén lesz. A zárt ajánlatok 50 kros be-lyeg és 50 forint óvadékkal ellátva az alispáni hivatal-hoz adandók be; ugyanott az íktatásban az eddigi szer-ződés pontozatai is megtekinthetők.

Ezék a hí, hull az ég pályára a fagyott földre; kisse korán is, mert más években karácsony előtt ritkán kö-szönt be ily szigorral a tél. Kétszeresen baj ez a szegényebb sorsúakra nevez, akik pedig vajmi sokan van-nak! Bmerünk nem egy oly családot, mely még most is fűtetlen szobában lakik; s az iskolás gyermek midőn hazagón az iskolából, hogy meg ne meredjen otthon a vegrehabja által meg megkímélt ágy-dunyha alá kény-telen bujni. Akiknek tehát az Isten módot adott, azokat kérjük: könyöröljenek a szegényeken. Könyörödmányai-ka, akár pénz, akár ruha, vagy élelmi szorból álljon az adja, az a város birajánál, aki azokat az előjárósággal egyetértőleg legcélszerűbben rendeltetésére fordítja.

Asz elő hó vidékünkön nov. hó 22-én hullott le megfagyott és kiszáradt földünkre. De nem volt tartós, mert amint jött, úgy elolvadt és elenyészett.

A hamis mérték ellen. Mőia bibliai megításk, sok mindenféle változatban elmondtak már, hogy: „hamis mértékkel ne mérj.” A középkorban földbe ástak nyak-ig az ilyen hamisítokat s más hasonló apróbb kel-lemtelenségeket okoztak nekik. Ilyenféle bűntételek jól kö-vezet városokban most már nem igen esnek, hanem hamis mértékekkel azért most is mérnek elégét boltban és egyelőtt. Az utóbbi időben, például a közgazdasági hatóságokhoz s a belügyminisztériumhoz oly sürűn jöt-tek panaszok, hogy a minisztérium is szükségesnek látta az intézkedést ebben az ügyben. Főleg a mindennapi ház-szükséglethez tartozó árucikkok kicsinyben elárúitói: méssárosok, szén- és fakereskedők stb. követnek el ily visszaéléseket; törvényes mérőeszközökkel mérnek ugyan, de az árú esekelyebb súlyban, illetve mennyiségben szol-gáltatják ki s így a vevők megkérdőstítják. A belügy-miniszter most megvizsgáltta a házi asszonyokat, kiknek legtöbb bajuk volt ezekkel a visszaélésekkel. A pa-naszok következtében kijelentette a miniszter, hogy az olyan elárúitók, kik törvényes mérlegen az árúkat hi-anyosan mérék ki s ezáltal a vevők megkárosítását cöl-lozzák, a mennyiben esekeményük eselést vagy kihágást nem képez, 100 frt terjedő pénzbüntetéssel, vissza-eses esetén pedig 15 napig terjedő elzárással és 100 forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők. Ha po-dig az únnék ki, hogy a vevők ravasz fondorlattal ka-rostíttatnak meg, tehát esales történet, az ilyen esetben a rendőrség az ügyet haladéktalanul átteszi a bírósághoz.

A Pesti Hírlap f. évi december 1-jével Ki a gyil-kosz című érdekléscső francia bűnügyi regény közlését kezdi meg, mely az év végéig fog tartani. E mellett ka-rácsosnyitáján Mikszáth Kálmán kitűnő tollából „A szer-nator bogarai” cím alatt hosszabb elbeszélést fog hozni. Aminek bejelentése után szinte fölőseges a kö-zönség figyelmét felhívni e rendkívül gazdag és válto-zatos tartalmu, kedvelt napi közönyünk december havi és további, immár 11-ik évi folyamára. S mint a szer-kesztőség velünk közli, újértől kezdve, a hetenkint zeno-melkkelten kívül, még egy — a közönség minden ré-teget érdeklő, közhassznu — melléklettel fog a Pesti Hírlap gazdagodni, úgy, hogy valóban unikum lesz a napitapok kö-zül. Erről bővebbet csak újér-fől közöl-hetünk. Adig is ajánljuk a „Pesti Hírlap” (melynek előfizetési ára, egy hóra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr.) 1. olvasóink pártoltsába. Mutatványaszíntet a ki-adóhivatal (Budapest, nádor-utca 7. sz.) egy hétfő in-gyen küld mindenkinek.

Légiády történelmi Budapestben megjelent Hölgyek naptára 1889-ik évre czinos kiállítá-sban, igen bő ér-dekes tartalommal, arany metszős díszkötésben, ára 1 frt 80 kr.

Rendkívül magas kor. Szombathelyen é egy öreg pol-gár. Nagy Ferencz, ki mint huszá, Mária Terézia teme-tésén is jelen volt. Jelenleg 132 éves. Ez bizonynal Ma-gyarország legvényebb embere.

Horváth Danó, telefele szerkesztő.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elis-mert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek számos rendszerűek, rendkívül erőskezűek és toleránslyal vannak ellátva. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésközl fogja az egész világkiállításokon első díjat nyert legkisebb mérlegek. A jótanyos árakban — melyek súlyokkal szemlített tisztes mér-legek áránál nem magasabbak — a hitelreítés, csomagolás és vasútra való felvitás költségei befoglalva. Garancia: en-bér-és ezek mérlegeink, valamint mérhamerlegeink a legkérdetlebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk Állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- s gépgyára John Block ve-zérigazgató

BUDAPEST, Andrásy út 23.

Arjegyzőkkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K. Megyer.

KOHN MIKSA

divat-, vászon- és rövida:u kereskedése B-GYARMATON.

(főutca Eifer-féle ház. a „Magyar koronához” czimzett győgyfőztár átléteben)

A jánlja az **ősz** és **téli** idényre következő ezikkeit úgymin: **czérua, ulasz és panel barokékat, camlurgi, hollandi, orosz és lenvászonokat, chroll-féle orhifonokat, téli adyom, plucha és csipke kendőket, szünyeg és bűtorkelméket, paplanokat, csipke, juta, gyapjú függönyök és ágylakarékat, lezjeg d rékeket, jász-féle ingyeket, harisnyákat, kényűket, vállruket fehér és színes pamutokat, a legnagykobb választékban arnyéket, továbbá mindenféle felhémű, díz és rövidára ezikkeket, férfi és női fillz csipő és botonokat, utazó bórondókat, futó szoba és löpökrézeket a legújantýssabb gyári árak mellett.**

A nagyérdemű közönség szives pártfogását tisztelettel kéri.

Vidéki megrendelések a napi postával eszközöltetnek.

Denaturalt-szesz.

Mely úgy házi mint ipar czélokra alkalmas szesz használható, politur készítéshez, gyorsforrasztáshoz, valamint minden egyéb házi czélokra és külsőleg alkalmazandó gyógykezelési használatra stb.

Kapható: **Feledi Ignác** vegyes árú üzletében B-Gyarmaton.

Egy liter ára 30 kr.

Nyomatott a kiadótulajdonos Kék Lászlónál B-Gyarmaton 1889.

Ny használt 8 lő erejű locomobil (gőz-mozgony) megvételre kerestetik, az eladó követik, a tázöl nagyságának térmértékét, a gyár czégeknek fel-jegyzését, és árának meghatározását e lap kiadóhivatal-lával tudatni.